

חֲלֵלָה לָךְ מַעֲשֵׂת | כְּדַבֵּר הִזָּה לְהִמִּית צְדִיק עִם־רָשָׁע .

יש כמה שאלות שעולות בפרשת סדום.

1. למה הקב"ה נותן לאברהם להתווכח על סדום?
2. האם סביר שרמת המוסר של אברהם גבוהה מזה של הקב"ה?
3. למה אברהם לא דורש הצלת לוט?
4. למה היה דחוף לדי" להפוך את סדום?
5. למה לוט ניצל אם היו פחות מ-10 צדיקים?
6. האם אברהם יודע שלוט ניצל?
7. יש תשובה על השאלה:

חֲלֵלָה לָךְ מַעֲשֵׂת | כְּדַבֵּר הִזָּה לְהִמִּית צְדִיק עִם־רָשָׁע וְהִנֵּה כְּצְדִיק כְּרָשָׁע חֲלֵלָה לָךְ הַשִּׁפְט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

ניתן לתרץ:

הקב"ה מצא באברהם הבן אדם הכי ראוי עד עכשיו. אוהבי עם כוונות טובות ולב זהב. אבל חסרים לו כמה דייקניות שראוי לעמוד עליהם.

הוא נותן לאברהם להתווכח ככה שיבין מה ראוי ומה לא. בגדול לאברהם היה הבנה שעונש קולקטיבי ראוי, אבל בגבול הסביר. מזה סביר? משהו כמו בטל ב-60? כשהבין שלהקב"ה אין בעיה עם זה, משימתו עבר לדרך להציל את לוט בלי לבקש זאת בצורה ישירה. התשחית ב-10 את כל העיר? פחות מזה לפי אברהם אפילו שזה על חשבון לוט זה מעבר שמה שהוא מוכן לבקש.

לנו, לקוראים התמונה אחרת. אנחנו יודעים שלוט ניצל למרות שהיו פחות מ-10 אנשים. השאלה של אברהם

חֲלֵלָה לָךְ מַעֲשֵׂת | כְּדַבֵּר הִזָּה לְהִמִּית צְדִיק עִם־רָשָׁע וְהִנֵּה כְּצְדִיק כְּרָשָׁע חֲלֵלָה לָךְ הַשִּׁפְט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

שזה אחד מהמשפטים הכי חזקים בתנ"ך, מקבל תשובה ברורה. השופט כל הארץ יעשה משפט. לא תמיד האדם יכול לראות אם הצדק נעשה או לא. אבל מבחינת הקב"ה אין הצדקה לעונש קולקטיבי.

אז הוויכוח של המספרים מבחינת הקב"ה זה האם קבוצה קטנה של צדיקים יכול להגן על עיר שלמה. התשובה היא, שלכאורה הם יכולים כל עוד שיש סיכוי שהם ישפיעו לטובה על האחרים. אם יש קבוצה של לפחות עשרה (מניין) יש תמיד סיכוי שהם ישפיעו לטובה.

אולי גם אברהם חשב ככה. הוא חשב שלוט אולי השפיע לטובה על אחרים וזה ההצדקה שלוט נשאר בסדום. אבל כשהבין שזה לא קורא באופן משמעותי, ואפילו לא הצליח להשפיע מספיק לחתניו ולאשתו, אין עוד מה לצפות ממנו. ובעצם אברהם פה גם נקרא לוויכוח להעיד אם הוא חושב שללוט יש מספיק כוח להשפיע לטובה על סדום. הוא הבין שלא, וויתר.

מקרה דומה היה הפיכת נינווה. שמה כולם ללא יוצא דופן היו רשעים וגנבים. אבל כשיונה בא להגיד עוד 40 יום ונינווה נהפכת, כולם עשו תשובה. שמה היו גנבים ובסדום סך הכל אמרו שלי שלי שלך שלך, כמו ב

אבות ה י

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּאָדָם. הָאוֹמֵר 'שְׁלִי שְׁלִי וְשֶׁלְךָ שֶׁלְךָ',

זו מִדָּה בִּיְנוֹנִית; וְיֵשׁ אוֹמְרִים, **זו מִדַּת סְדוֹם**.

בנינווה כולם ידעו שהם רשעים. כשקיבלו נבואת זעם יכלו בקלות לקבל זאת.

בסדום האנשים האמינו בצדקתם בצורה דתית פילוסופית ואמונית בצורה קיצונית ללא פשרות. אע"פ שיש היגיון מסוים בזה, העולם הזה על חסד ייבנה. היא קמה ומתקיימת בזכות החסד. אם יהיה כוח קיצונית שבא להרוס את זה ואפילו הצליח כבר להרוס את משפחת לוט וגם לוט עצמו בצורה מסוימת, זה היה יכול להשפיע גם על אברהם שהתחבר עליהם וזה הפך להיות איום על קיום העולם.

כנראה שאברהם לא ידע שלוט ניצל. הוא ימשיך לחיות עם ההבנה כמה מסוכן תורת סדום (שלי שלי שלך שלך), וידאג להתרחק מזה ושיהיה תורת חסד על לשונו.

שנזכה להבין חשיבות עולם חסד ייבנה.

משה בריל, בית שמש.